



## Juuripuudutus ja fasettipuudutus

Olet päätenyt yhdessä lääkärisi kanssa siihen, että jalkaan säteilevää hermokipua hoidetaan juuripuudutuksella tai fasettipuudutuksella. Tämän potilasohjeen tarkoitus on lisätä tietoa toimenpiteestä ja siihen liittyvistä asioista. Tavoitteenamme on, että toivot mahdollisimman hyvin ja nopeasti.

### Toimenpide

Kirurgi tai röntgenlääkäri puuduttaa (puudutus + kortisoni) leikkaussalissa yhden tai useamman juuren tai pikkunivelen alueen. Toimenpide on joko hoitava tai sillä pyritään diagnoosiin. Puudutuksen jälkeen toivot Lyhki-yksikössä tai osastolla. Lääkäri soittaa Sinulle kontrollisoin kahden - kolmen kuukauden kuluttua ja Sinun tulee piirtää ja lähettää kipukartta 2-3 viikon päästä kirurgian poliklinikalle. Puudutus voidaan uusia tarpeen mukaan.

### Toimenpiteen riskit

Riskitöntä toimenpidettä ei ole. Aikaisempien leikkausten aiheuttamat kiinnikkeet, ylipaino ja rakenteelliset poikkeavuudet lisäävät riskejä. Iän, painon, elintapojen, fyysisen suorituskyvyn ja perussairauksien aiheuttamat riskit arvioidaan jokaisen potilaan kohdalla erikseen. Toimenpiteessä on lisäksi verenvuoto-, laskimotukos- ja infektiovaara. Toimenpiteen jälkeen voi olla pahoinvointia ja jalan puutumista.

### Peseytyminen ja Wc:ssä käyminen

Toimenpidettä edeltävästi peseydytään edellisenä iltana ja toimenpidepäivän aamuna. Kaikki korut on hyvä ottaa pois jo peseytymisvaiheessa. Huolellinen käsihygienia on tärkeää erityisesti sairaalassaoloaikana. Sairaalan seinillä olevat käsidesinfektioaineet ovat myös potilaiden ja heidän vieraidensa käytettävissä.

Toisinaan virtsaus ei onnistu puudutuksen jälkeen annetuista lääkkeistä, puudutuksesta tai rakkon ylitäytymisestä johtuen. Tarvittaessa virtsa tyhjennetään rakosta virtsaputken kautta pienellä letkulla, virtsakatetrilla. Puudutus ja kipulääkkeet aiheuttavat herkästi ummetusta.

### Ravitseminen ja lääkehoito

Ennen toimenpidettä saat ottaa lääkkeesi ja syödä aamupalan sekä kevyen lounaan. Ellei siinä ole pahoinvointia puudutuksen jälkeen, saat ruokailla normaalisti.

### Tupakointi

Tupakointi heikentää verenkiertoa ja huonontaa lääkkeiden vaikutusta. Lisäksi tulehdusriski voi kasvaa.

### Alkoholi

Runsas, jatkuva alkoholinkäyttö vaatii asianmukaista hoitoa hyvissä ajoin ennen suunniteltua toimenpidettä. Vieroitusoireet vaikeuttavat toimenpiteestä toipumista ja kuntoutumista.

### Liikkuminen

Kipu saattaa rajoittaa liikuntaa toimenpiteen jälkeen, mutta jalkojen liikuttaminen ja asennon vaihtaminen sängyssä on sallittua ja suotavaa. Kävelemään voit lähteä ellei jalka ole liikaa puutunut. Tarvittaessa saat fysioterapeutilta kotiharjoitteita.



## Osasto 4 / Lyhki-yksikkö

### Kivunhoito

Selkäpotilaana Sinulla on todennäköisesti ollut selkäkipua ja / tai jalkoihin säteilevää kipua ja olet saattanut käyttää kipulääkkeitä jo pitkään. Toimenpiteen jälkeen kipu saattaa helpottaa heti tai sinulla on edelleen jalkoihin säteilevää kipua. Lievään kipuun voi auttaa asennon vaihtaminen, rentoutuminen, ajatusten suuntaaminen pois kivusta (lukeminen, television katselu, musiikin kuuntelu), käveleminen, kylmä tai lämmin.

Sovi lääkärisi kanssa jatkatko entisiä kipulääkkeitä tai miten ne tulee vähentää pois. Jos epäilet, että kipusi on poikkeuksellisen voimakasta ja jatkuu poikkeuksellisen pitkään, voit ottaa yhteyttä akuutin kivun hoitajaan (APS) p. 016-328 7401 ma - pe 9-14.

### Potilasohjaus ja kotiutuminen

Tapaat toimenpidelääkärin ennen puudutusta. Sinua ohjataan suullisesti ja kirjallisesti. Lisäksi vastaamme mielellämme kaikkiin hoitoasi koskeviin kysymyksiisi. Toivomme Sinun osallistuvan aktiivisesti hoitoosi.

Kun olet saanut syötyä, virtsattua ja jalkasi toimii normaalisti, hoitaja kotiuttaa sinut. Jos kotiutut toimenpidepäivänä, Sinulla tulee olla täysi-ikäinen hakija, etkä voi olla yksin ensimmäistä yötä kotona. Sairausloman kesto määritellään työstäsi riippuen.

Mikäli toipumisessasi on ongelmia (esimerkiksi tulehdusoireet, lisääntyvä kipu, hengenahdistus), ota ensisijaisesti yhteyttä virka-aikana omaan terveyskeskukseesi tai tarvittaessa voit kysyä toimintaohjeita Lapin keskussairaalan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksestä vuorokauden ympäri (016) 322 4800 tai hakeutua hoitoon edellä mainittuihin paikkoihin. Häätätapauksessa apua soitetaan yleisestä hätäkeskuksesta, jonka numero on 112.

Mikäli Sinulle jäi kysyttävää osastolla tapahtunutta hoitoasi koskien, voit soittaa osastolle 4 (016) 328 4200 (mielellään iltapäivisin). Leikkaus- ja anestesiayksiköstä (016) 328 7137 saat tietoa siellä tapahtuneesta hoidosta (arkisin klo 8.00–16.00).

*Tervetuloa toimenpiteeseen!*

Tutustu ennalta osastoon 4 ja Lyhki-yksikköön osoitteessa [www.lshp.fi](http://www.lshp.fi) > osastot ja poliklinikat > kirurgia > Osasto 4 tai osastot ja poliklinikat > Lyhki-yksikkö

#### Lähteet:

Kumpuniemi, Hanna-Kaisa 2012. Lshp, potilasohjeiden pohja.  
Lyhki-yksikkö 2009. Potilasohjeiden pohja.  
Manninen Katja 2013. Tekonivelleikkauksen potilasohje.